

*
Megjelen esittörtökön

Előfizetési ár:

Egész évre 9 kor — fill.
Fél évre 4 kor 60 fill.
Negyed évre 2 kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

*

HONTI LAPOK

*
Szerkesztőség és
kiadóhivatal.
Ipolyzágon.Hivatalos és magánhirdet-
ések mérsékelt árszabás
szerint.

*

Felelős szerkesztő: HALÁSZ FERENC.

Ipolyzág, 1900. április 19.

A pánszlávok ellen.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, a melynek József főherceg ö Fensége a védnöke, lelkes felhívást intéz az ország közönségéhez a melyben a felvidéki pánszláv propaganda ellen-súlyozásául, a magyarság támogatását kéri. A felhívás így hangzik:

A Magyar Közönséghez!

A nemzetiségi mozgalom végre őszinte szint vallott a Felvidéken. Pánszláv állam a magyar szent korona területén, pánszláv egyházzal, pánszláv iskolával és pánszláv közigazgatással, ez a turóc-szentmártoni program.

A F. M. K. E. azért alakult, hogy utját vágja neknek a törekvéseknek. Hogy megvédelmezzen másfél millió tót nyelvű magyar állampolgárt az idegen befolyástól. Hogy a nemzetiségeket a magyar nyelv erejével elválaszthatatlanul fűzze az oszthatatlan magyar államhoz.

A cél, a melyet a F. M. K. E. követ, nemesak a Felvidék érdeke tehát, de érdeke az egész nemzetnek.

Tizenhét éves fennállása óta 54 kisdédóvodát alapított. Ma is ha r-

minennyole óvodát tart fenn a saját erejéből. Évenkint 2000 vagyontalan tót gyermeket részesít magyar nevelésben. Segélyezi a szegényebb népiskolákat s ingyen tankönyvekkel látja el a szegénysorsu tanulókat. Megjutalmazza a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítókat. Népszerű olvasmányokkal ajándékozza meg az ifjúságot, mely az iskolából az életbe kerül. Nemzetiségi vidékeken magyar dalosköröket szervez, a melyek a magyar dalt és magyar zenét kultiválják. Népi és közkönyvtárakat állít fel a magyar-tót nyelvhatáron faluról-falura vándorkönyvtárakat küld Szemmel tartja a nemzetiségi izgatós törekvéseiket ellensúlyozza a magyar kultúra hatalmával.

Vagyona alig kétszáz ezer korona, évi szükséglete ellenben meghaladja az ötvétezer koronát. Nagyon réá van utalva tehát a magyar társadalom anyagi támogatására.

A F. M. K. E. hivatása: egy második honalapítás Magyarország felső megyéiben, az elszegényedett, vagyontalan, nyomorral küzde tót lakosság között. Ez a szerencsétlen, megte-

vesztett, de becsületos és erkölcsi alapjaiban megbizható nép még nincs elveszve a magyarságra nézve, ha megmentésében a magyar társadalom segítségére siet a F. M. K. E.-nek.

Magyar véreink, a kiktől sohasem kért áldozatot hiába semmiféle hazafias ügy, bizalommal fordulunk hozzátok. Iratkozzatok be egyesületünk alapító, örökös, rendes vagy pártoló tagjai közé. Járuljatok filléreitekkel hazafias nagy munkánkhoz.

A ki megértett beünket s módjában is áll, még sem támogatja törekvéseinket: az nem mondja magát magyarnak!

Nyitra, 1900. évi apr. 15-én.

Turóczy Vilmos,

cs. és kir. kamarás, Nyitra vármegye főispánja,
a F. M. K. E. elnöke.Gyürky Gyza dr., Janits Imre dr.,
Nyitra várm. t. főügyésze, orsz. képviselő,
a F. M. K. E. ügyv. alelnöke. a F. M. K. E. ügyv. alelnöke.

Clair Vilmos,

a Budapesti Napló belső dolgozótársa
a F. M. K. E. titkára.

*

Rendes tagsági díj egy évre 4 kor., pártoló tagsági díj évenkint 1 kor., ökökös tagsági díj egyszer s mindenkorra 60 kor. A tagjelentkezések a F. M. K. E.

Szerelmem

Lángoló érzés kel szívemben,
Egy édes lányról álmodom.
Oly gyönyörűség ez a bánat,
Oly kejes ez a fájdalom.
Valami hájt, valami éget,
Tündértől jött ez igézet;
És felzaklatta lelkemet.
Hová visz ez, ki mondja meg?

Tűzel az agyam. láz gyötör,
Pezsg. forr, lüktet a vérem.
Ami céloom volt, mind meglelém
Egy széke lány szemében.
Minden gondolatom dallá válik
És dalolok, dalolok róla
Reá ragyog minden napsugár,
Neki virul minden rózsa.

Sinczinger Ferenc.

HONTI ALBUM.

Nyáry Alfonz báró.

Éljen! zugott fel a megyeház nagytermében április 11-én, a mikor Horváth

Béla főispán Nyáry Alfonz báró volt szobi főszolgabíróát árvaszéki elnökké egyhangulag megválasztottnak jelentette ki. Pedig nem is oly régen, ha igaz az „on dit” Nyáry Alfonz nem is oly lelkesedéssel lett fogadva Ugy látszik azonban, hogy az „on dit” ez egyszer mint már sokszor esalódott és Nyáry Alfonznak Ipolyzágon és tisztársai körében a rövid helyettesítési idő alatt most is sikerült szeretetreméltósága, előzékenysége, gavallér modora, de tisztviselői tevékenysége és képzettsége által is magát megszerettetni.

Én legalább mindenkitől, a kivel csak beszéltem, őt a csak jó barátai által használt „Alfi” néven hallottam említeni, ami legalább is azt bizonyítja, hogy ő neki is sikerült még pedig közszeretetre támaszkodva létrehozni — a paktumot.

Hát bizony régi katonája ő a vármegyének, hiszen rövid idő alatt már nyugdíjkepes is lesz, mert hosszú ám az a tizesztendő! — és bár nem őszült bele a községi életbe, a mit örömmel konstatalok, de annál inkább iparkodott és sikerült is neki behatolni a közigazgatás nehéz tudományába, a mi néha nem mindenkinek szokott sikerülni, dacára annak a kellemtelen megöszülésnek.

Részemről feltétlen tisztelettel és benső szeretettel vagyok iránta, nemesak azért, mert ő avatott be először a közigazgatás titkaiba, kiosztván a kórházi a-IV-es-rovatot és mert nagyon szeretett még vasár-és ünnepnapokon is este 8-ig a hivatalban ülni, — hanem mert kedves és elnöző főnök is volt, azután meg a külfoglalkozásoknál is — sorozás Nagy-Maroson stb. — derekasan megállta helyét és nem engedett még a fegyveres erőnek sem.

Mint főszolgabírónak legnagyobb passziója volt a munka; még a mikor vagy hat hétig betegen feküdt is folyton dolgozott otthon.

Érdemei felsorolására nem tartom magam hivatottnak már azért sem, mert hiszen azok eléggé méltányolva lettek mostani megválasztása által, de azért nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy neki köszönhetjük, hogy most 2000 iv szürke és 1000 iv fehér papírral kapunk évente többet, mint azelőtt.

Egyik fő jellemvonása a vendégszeretet. Szobon való főszolgabírásodása alatt háza találkozó helye volt jó barátainak és ösmerőseinek. Néha annyian gyűtünk nála össze, hogy alig tudott helyet adni vendégeinek. Ezen házi multságokból ki vol-

elnökségéhez (Nyitra) intézendők. Ugyanott lehet kérni taggyűjtő ivet is. Az egyesület adományokat is elfogad minden összegben s azokat nyilvánosan nyugtázza.

A vármegye határozata a miniszteri leiratra.

Április 11-iki közgyűlésünk legérdekesebb és legfontosabb tárgya tudvalevőleg a belügyi m. kir. miniszter azon rendelete volt, melyben a *Kafka*-féle vizsgálatból kifolyólag tett rendelkezését közli. Lapunk múlt számából technikai okokból szorult ki azon határozat, melyel az állandó választmány javaslatára a közgyűlés a miniszteri leiratot elintézte. A határozatot, melyben legtárgyilagosabb és legtisztelreméltóbb, — a mellett a törvényhatóság méltóságának is megfelelő hang nyilatkozik — a következőkben közöljük:

Váratlanul érték a vármegye közönségét és fájdalmasan érintették belügyminiszter urnak fent tisztelt leiratában foglalt vádak; a mennyiben a vármegye terhére rótt állapotok és mulasztások a reform küszöbén álló közigazgatás közismeretes foglalkozásaira visszavezetendők lévén, ezekért egy maga a vármegye közönsége a felelőséget el nem vállalhatja.

Rosszul javadalmazott tisztviselőkkel, tanulatlan községi bírákkal, munkával tulterhelt községi jegyzőkkel, a pótladékkal megterhelt községekben közmegelegedésre rendet fenntartani és a fokozottabb igényeket teljesen kielégíteni nem lehet.

Mely helyzetben és súlyos vádak hatása alatt, némi megnyugvást talál a bizottság abban a körülményben, hogy a tisztviselők valamint az előjárók jelleme és erkölcsi megbízhatósága. — melyet a vármegye

közönsége többször megdicsért, a miniszteri leirat által nem érintett.

Súlyosak a vádak, mikkél a vármegye közönsége és közigazgatása e leirat során illetetik; ezek között azonban legterhesebbnek tekinthető az, melylyel imputáltatik, hogy az egyes panaszok, feljebbvezések nem ritkán már eleve politikai és társadalmi surlódásokból származottaknak tekintetvén, ezen előítélet behatása alatt vétetnek vizsgálat és elintézés alá, — ez állítólag forrása a miniszteri biztos által észlelt elégtelenségnek és a vármegyei közigazgatás iránti bizalmatlanságnak. Ezen vádak váratlanul érték a vármegye közönségét, miután a vármegyei közérzés kifejezésére a törvényhatósági bizottság hivatottak tekintetvén, ez a jelzett kérdésben még nem nyilatkozott.

És ugyanazért, most midőn alkalom nyílik védelmére szavát felemleni, mely tisztellett kijelenti a bizottság, hogy az ügyek fokozatos elbírálásánál politikai, társadalmi vagy más egyéb körülmények által lelkismeretét megvesztegettetni, itélkezését elhomályosítani soha nem engedte, hanem mindenben szigorú tárgyilagosságra törekedett, melyet az alantas hatóságoktól is megkívánt.

Hasonlóan kell nyilatkoznia a bizottságnak, a *bakabányai panaszok* ellátása kérdésében is, miután ezen panaszok a rendszeresen bejelentett feljebbvezések miatt a törvényhatósági bizottság, majd belügyminiszter ur és illetőleg a m. kir. közigazgatási bíróság által fokozatos elbírálásban részesítetvén, igazságosan lettek elintézve, a nélkül, hogy a törvényhatóság az államellenes törekvéseket ott figyelembe vette volna.

Ezek után midőn a bizottság ő nagyméltósága a belügyminiszter urnak felajánlja készséges közreműködését

zárva minden hivataloskodás, minden politika és oly jól éreztük magunkat körében, hogy egyszer Kleinkauf Károly bátyám még egy vaskályhát is magával hozott vendégszereplésre.

Erről eszembe jut az általa alapított „Hontvármegye áldozatainak *Ne sürgess*“ című asztaltársasága, a melynek alaptökeje a fenti vaskályha volt. Beltagjai az asztaltársaságnak csak hárman voltunk, de annál több kül és tiszteletbeli tagot választottunk be, a kiknek azután velünk együtt az volt a legfőbb hivatása, hogy az alapszabályok ellen mentől több kihágást kövessünk el, mert ennek folytán pénzbírsággal sújtatván, növeltük a társaság elkeseredett állapotának időnként való felvidítására szolgáló alapunkat. Sajnos azonban, hogy mivel részint alapszabályaink nem voltak jóváhagyva, részint a harmadik tag gyors eltávózási miatt, részint pedig az utóbbi időben tapasztalt és az alapszabályokat nem eléggé respektáló szellem lábrakapása és panaszistikus törekvések miatt a társaság feloszlott.

Hogy a szobi járás lakossága mennyire ösmerte és szerette, csak azt említem fel, hogy bárkinok volt is a közönség sorából hivatalos dolga, az mind őt kereste és

ha véletlenül nem volt otthon, vagy más tisztviselőhöz lettek utasítva, az illetőt is következetesen méltóságos urnak szólították és tévedésekkel semmi áron sem hagyták magukat felvilágosítani, úgy, hogy ennek folytán mindnyájan méltóságos urak voltunk.

Itt tartózkodásának utolsó idejében nagyon meglátszott rajta, hogy nehezebb esik a közeli válás tudata. Igen sokat járt jó barátai és ösmertősei körébe és viszont ezek is azon voltak, hogy minél jobban adjanak kifejezést az iránta érzett szeretetnek, annyira megszerettük mindnyájan, hogy nehéz szívvel láttuk távozását.

A midőn azon „éljen“, a mely megválasztatása alkalmából felhangzott nemesek új körében szerzett és már meglévő barátainak üdvözlője volt tehát, hanem azok bucsuzása is, kiknek köréből eltávózott és ezen „éljen“ volt a legkisebb és legegyszerűbb kifejezése mindannak, aminek a leírására ennél sokkal több hely és munka volna szükséges.

Fodor Vilmos dr.

dését az észlelt hiányok és mulasztások megorvoslására, a vármegye főispánja ő méltósága szigorú igazságosságába és magas kötelességérzetébe vetett bizalommal várja a vármegye tisztikarától, hogy a hiányok teljes megszüntetése által fokozni fogja a közönség bizalmát, mely a tisztújító székben megnyilatkozott s azóta irányában változatlanul fennáll.

Mely határozat tartalma belügyminiszter urnak feliratilag tudomására hozatni rendeltetik s ennek végrehajtásával a vármegye alispánja megbízatik.

A hétről.

— **A főispán fogadónapja.** Horváth Béla főispán tegnap székvárosában időzött és szokott fogadó napját is megtartotta.

— **Központi választmányunk** tegnap d. e. 10 órakor Czobor László alispán elnökelete alatt ülést tartott.

— **Hivatalvizsgálat.** Vargha Ferenc dr. kir. koronaügyész helyettes, jogászvilágunk ez ismert kitűnőse, kir. ügyészségünk ügymenetének megvizsgálása céljából tegnap óta városunkban időzik.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Horváth Béla főispán törvényhatósági bizottságunk tagjait f. évi április 30-ik napjának d. e. 10 órájára rendkívüli közgyűlésre hívja össze. A közgyűlés legfontosabb tárgya a választási fvardija megállapítása lesz. Az állandó választmány a közgyűlés napján d. e. 9 órakor ül össze a tárgysorozat előkészítése céljából.

— **Az első esküdtzéki tárgyalás.** F. hó 23-án hétfőn lesz kir. törvényszékünkél az első esküdtzéki tárgyalás. Vádolt a szándékos emberölés büntetvével terhelt Ferjancz Márton lesz. Bizonyára nagy közönség érdeklődése fogja kísérni esküdtzékünk első bírói működését.

— **A F. M. K. E. évnegyedes gyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület a napokban tartotta meg évnegyedes gyűlését Nyitrán, Thuróczy Vilmos es. és kir. kamarás elnökelete mellett. Az elnökség időszaki jelentése szerint, amelyet Clair Vilmos titkár adott elő, az egyesület az elmúlt negyedévben 38 óvodát tartott fenn, 2 iskolát segélyezett, 2 közkönyvtárat szerelt föl, 1 közkönyvtárat alapított s 1 vándorkönyvtárat állított föl. A tagok száma 41 rendez taggal szaporodott. A vidéki választmányok belső életében mind örvedesebb élénkség nyilvánul. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium az 1899. évre visszameoölég 1000 korona póttállamsegélyt s könyvtárak szervezésére külön 1000 korona államsegélyt, Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter pedig 3 teljes népkönyvtárat engedélyezett az egyesületnek, amelyeket Hodrusbánya, Nagykürtös és Apát-Maróth községek kapnak. Az igazgató választmány az elnökség előterjesztésére, a Breznóbánya, Érsekújvár és Lőcse városokban szervezendő közkönyvtárak számára egy-egy teljes Jókai

kiadást engedélyezett. A *Semberv hagyaték ügye egyezkedés tárgyát képezi* s miután a kezdeményezés az özvegy és a kiskorú örökös részéről történt, alapos a reménység, hogy kedvező megoldásra is fog vezetni. A Karácsonyi gróf-féle 20000 koronás alapítvány alapító oklevelét az elnökség be fogja mutatni Karácsonyi Jenő grófnak s hozzájárulása után fölterjeszti a belügyminisztériumhoz, jóváhagyás végett. Thuróczy Vilmos elnöknek a gyűlés az alapítvány kieszközöléséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az egyesületnek az év első negyedében 19,103 k. 70 fillér bevétel és 18,172 k. 20 fillér kiadása volt. Nagy lelkesedéssel vette tudomásul a gyűlés a miniszterelnökség leiratát, mely tudatja, hogy ő Felső, a király és az egyesület védnöke. József főherceg ő Felső az egyesület 1890—91. évi jelentéseit a családi hitbizományi könyvtár számára elfogadták s az egyesületnek legfelsőbb köszönetüket fejezték ki. Végre elhatározta a gyűlés, hogy Zólyom sz. kir. város vendégszerető meghívását elfogadják s ez évi nagygyűlését Zólyomban tartja meg.

— **Jókai a F. M. K. E. titkárához.** Clair Vilmos, a F. M. K. E. titkára, fölkererte Jókai Mórt, mint az egyesület tiszteletbeli elnökét, hogy az ország közönségéhez intézendő felhívást ő is tisztelő meg aláírásával. A költőkirály a következő szívélyes hangú levélben válaszolt a titkárnak:

Kedves Barátom!

A legkomolyabb jó szándékkal csatlakozom a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület üdvös mozgalomához, készséggel aláírom a haza közönségéhez intézett felhívást s tehetségem szerint minden módon igyekezem a magas cél elérésében segédkezni. Isten segítsen bennünket!

Legszíntébb tiszteletem kifejezése mellett maradok

Budapesten, 1900. március 15 én

hü honfitársa

Dr. Jókai Mór.

— **Galambhistoria.** Egy megkapóan kedves, de e mellett az ornitológiát is érdeklő esetet írunk le. *Kecskeméthy Gézaék* kis becénének az aranyos *Tibsinék* van egy pár galambja, melynek duca a baromfiállással közös helyiségben van. Az egyik kottlós véletlenségből a galambfészkekben tojott meg. A tojást a galambpár az ő két tojásával együtt kiköltötte, sőt a galambfiókok mellett kikelt kis csibét is egyforma szülői gonddal két napon át hűségesen táplálta. De a pihés jószág fészekhagyó lévén, hűtlen lett a galambszülőkhöz és vig csipogás közt szökött meg a galambfészkekből. Persze az érdekes származású kis juvénnyat most a háziak nevelgetik.

— **Magyar hitszónoklat.** *Groszmann Gyula* a státuskvó zsidó hitközség rabbija husvét vasárnapján *magyar* hitszónoklatot tartott. Mikor jutunk oda, hogy a *német* hitszónoklatot említhetjük fel mint kivételes ritkaságot?

— **Egy orvos jubileuma.** *Dukasz Mór* csábi körorvos április hó 8-án ünnepelte 80-ik születésnapját és egyideűleg 40 évi orvosi működését Hontmegyében. Az ünnepen megjelentek gyermekei és unokái, a rossz idő miatt azonban vidékről kevesen jelentek meg. Az ünnepeltet *Drozd Pál* házasnényei plebános lelkes szavakkal üdvözölte, kiemelve a jubilansnak úgy a multban, mint dacára agg korának a jelenben is lelkiismeretesen teljesített fá-

radtságos és nehéz munkálkodását A jubilanst többen keresék föl jókívánataikkal, többek közt *Horváth Béla* főispán, *Kovács Sebestény Endre* dr. főorvos is.

— **Mese a korponai nyulról.** Majd minden helynek Magyarországon és a kaposzt részében megvan a maga csiklandós része. Kóka a lencséről, Kukutyin a hegyezett zabjáról, Rimaszombat a csutorájáról, Bazin a közörűjéről híres. *Korpona* az *ojtott nyulairól*, a *stypeni zajacairól* nevezetes, de a korponaiak ezért az elnevezésért még lincselni is készek. Még az őszön történt, hogy egy városi tisztviselő a közgyűlésen támadtatván, olyasfélét talált mondani, hogy *ő nem gyáva nyul*, a ki megnátrál. A városatyák egy része rendkívüli közgyűlést hivatott össze, és szótöbbséggel fegyelmi alá vonta a tisztviselőt azon az okon, hogy *Korponán nyulat emlegetni sértés*. És folyik ma is ellene a fegyelmi vizsgálat még pedig egész komoly színezettel; még utóbb fejeztél lesz a vége. Akadna inkább egy városatyá, a ki ismerve azt a mondást, hogy „*Nubia párduca nem szül gyáva nyulat*“ szabályrendeletet terjesztene elő, hogy *Korpona* neve *Nubiára* a *stypeni zajac* pedig *párduca* változtassék. Csakugyan tetszősebben hangzanék a *korponai nyul* helyett a *nubiai párduc*.

— **Török szerenese-eredményei.** Amint halljuk, a most befejezett 5-ik magy. kir. osztálysorsjátéknál ismét igen sok és nagy nyeresémet fizetett ki vevőinek *Török A.* és *Társá*. Budapest. Váci-körút 4. főáradája. Sok szív megint feléledt egy nyeresémet jelentése által, de mert mégis csak sorsjáték, bizony sokaknak bele kellett törődniök, hogy ezuttal egy nyeresémetről lemondjanak. — De nem szabad elcsüggedni, mert a szerenese változó! Mindenekelőtt egy kis türelem szükséges hozzá és remélni kell a jövőben. A remény képezi az ember szerenesejét, mert okvetlen ez ad buzdítást mindennapi munkásságunkhoz. Mily keserves volna sok emberre nézve a napi munka és fáradtság, ha nem volna azon reményük, hogy egyszer egy véletlen szerenese folytán gazdagon kárpótolva leszünk, hogy a későbbi években gondatlan megélhetésünk legyen. Tehát mindenki nyujtsa kezét a szereneseinek és ajánljuk az általunk reálisnak ismert és szerenese *Török A.* és *Társá* főáradáját, Váci-körút 4.

— **Keresztyének üldözése.** Réges-régen, ezeröttszáz éve immár, hogy a keresztyénség Rómában is nagyobb terjedésnek indult, annyira, hogy már veszedelmesnek is látszott. A római császárok, mintha előre érezték volna, hogy az ő szekvárosuk nagyszerű oszlopsorait valaha betemeri az idő, a fáscesek jelvényét a kettős kulcs váltja fel s a Pantheon kupoláját a Szent-Péter templom haladja túl. Mintha sejtették volna, hogy birodalmuk fegyverei megtompulnak a martyrok testén, göggyüket eltiporja az alázat és birodalmukban egy új állam alakul; hogy eljön a kor midőn a kicsapongó istenek halottak s kora lejár a dölyfös boldogoknak. — A szenvedők birják aztán a földet. — édes gyönyör leszen hullatni könnyet. A ki nem szenvedett, az mind pogány... És valóban a hatalom tényeit félezred alatt tönkretette az eszme fuvalma. A legnagyobb-szerű forradalom volt ez az egyetlen, mely valóban megrázta az egész világot. Az történt az egész világgal, a mi Nagy Constantinus-sal: az égen megjelent előtte a kereszt és rajta a szavak: „E jelben győzsz.“ És a

keresztet, a szenvedés jelét meglátta a világ s üresen maradtak a szobor-istenek szentelt ligetei és bennök az alabastromoltárok. A keresztyénség föllépéséről Rómában és terjedéséről szól a Nagy Képes Világtörténet mostani 62-ik füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője Geréb József dr. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 forint; füzeteként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek. Irod. Int. Rt. Budapest. VIII. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

— **Érdekes ajándék.** Minden családban szívesen fogadják az oly ajándékot, melyben férfiak, nők és gyermekek egyaránt örömeiket lehelik. Ily ajándékról gondoskodik a Pillangó, ez az élénken és nagy gonddal szerkesztett, művészi képekkel illusztrált legolesőbb élelap, mely előfizetőinek minden hónapban ingyen adja. A család című mellékletet. A család öröme a nőknek, mert a divat újdonságait mutatja be leírásokban és rajzokban: a gyermekeknek mert benne versikék, talányok vannak. Julius 1-étől kezdve a lap színes illusztrációkkal jelenik meg. Csekély negyedévi 3 korona előfizetési árért ennyit egy lap sem nyujt előfizetőnek. — Mutatványszámot szívesen küld a kiadó hivatal (Hajós u.) — Jövő hónapban irodalmi pályázat! Részt vehet minden előfizető! feltételek a jövő számban!

KÖZGAZDASÁG.

A husszemléről.

III.

A 18-ik században szigoruan tiltva volt a hus felfuvasa vagy más zsirneműekkel való kitömése úgy annyira, hogy az illető mézáróst az iparjogtól megfosztották, míg a segédek, kik e csalásban részt vettek rabmunkára ítélték.

Ha egy állatot levágás után betegnek találtak, akkor azt szőröstül, bőröstül, belső szerveivel együtt 4 lábnyira a földbe ásták.

A gyöngykört (tuberculosis a hashartyán) ez időben az emberek syphilisával tartották identikusnak s ilyen bajban szenvedő marhát sőt ezen marha vágásánál használt balját, kést is megsemmisítették; míg később ezen rendeletet enyhítették, a mennyiben a gyöngykórnak (akkor francia betegségnek mondták) csak nagyobb fokú elterjedése és fejlődött-sége esetén semmisítették meg az ilyen húst.

A XVIII. század második felében az állatorvosi tudomány keletkezésével és fejlődésével jötté annak tudatára, hogy nem minden beteg állat husa élvezhetlen, illetve káros az egészségre. Így p. u. a keleti marha vérszben rag. tüdőlobban szenvedő állatok husa az emberi élvezetre nem veszélyes. Az eddigi szigorú intézkedéseket részben enyhítették részben beszüntették.

Ez ugyan reakciót szült, a mennyiben a hatóságok ezután megengedték, hogy a hussvágóknak nem kellett az állati betegségeket ismerniök, sőt az állatoknak otthon való vágatását is megengedték.

Ezen állapot azonban nem tartott sokáig, mert 1852-ben Küchenmeister, a sertésborsóka és emberi galand féreg közötti szeszűgést megállapította, továbbá Zenker a trikinás husnak az emberi egészségre való nagymérvű veszélyét felfedezte s végre miután Württembergben oly gyakran előfordult kolbász-mérgezés, újra arra készítették a hatóságokat, hogy szigorú rendeleteket hozzanak. Így rendeztetett újból az általános vágóhídi

kényszer s evvel együtt a husszemle kény-
szere is.

Hogy milyen fontos tehát a husszemle az emberi egészség megóvására, azt az eddig elmondottak után is már szükségtelennek tartom részletesebben indokolni. Az ősidőktől kezdve felfogták ennek szükségességét, sőt mint láttuk az állatorvosi tudomány keletkezésével még az azelőtt fennálló tulszigoru intézkedések nagyfokban enyhítették is.

Tudományos alapon ma már a legtöbb emberi betegségnek az állatokról, illetve ezek husának élvezetéből való keletkezése be van bizonyítva.

Drezda melletti Cotta községben 1889-ben egy beteg tehén husának élvezetétől 120 ember betegedett meg súlyosan, sőt ezek közül több meg is halt.

Nagy Antal
ker. állami állatorvos.

Ipolysági piaci árak. (1900. április 17.)

Buza mm.	kor. 14:30—14:10
Rozs	12:20—12:10
Arpa	6:40—6:30
Zab	10:40—10:20
Burgonya	3:00—2:80
Széna	3:50—3:30
Szalma	0:00—0:00
Kukorica	12:00—11:40
Bükköny	13:20—12:60

4568. tkvi. 1899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat

A vámos-mikolai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaiser Mihály későbbi és garam-völgyi cukorgyár részvény társaság korábbi végrehajtónak Szabó Dániel végrehajtást szenvedő jogutódja kiskoru Szabó Gyula elleni 10 frt 77 kr és 51 frt 62 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében (a vámos-mikolai kir. járásbíró) területén levő Tergénye község határában fekvő a tergenyei 8 sztkjben 1/2-ed részben ifju. Szabó Dániel végrehajtást szenvedő jogutódja kiskoru Szabó Gyula 1/2-ed részben pedig Kovács Jánosné szül. Szabó Rozália tulajdonostárs közös tulajdonánál bejegyzett 1 sor. 212. hrsz. „felső szőlők” egész szőlőre 118 frt és a 1 sor. 92. hrsz. „beltelekben” lévő kert és a rajta ujonan épült háznak ifju. Szabó Dániel végrehajtást szenvedő jogutódja kiskoru Szabó Gyulát illető részre 261 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi április hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Tergénye község bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs. árának 10%-át vagyis 11 frt. 80 kr és 26 frt. 10 kr keszpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bírátnak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
V.-Mikolán, 1899. évi december 16-án.

Markovich
kir. járásbíró.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben 1,000,000 korona

3-6

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legn. nyeremény legszerencsésebb esetben
1,000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a követk.:

		Korona
Keszpenzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	1 " "	60000
	2 " "	60000
	1 " "	40000
	5 " "	30000
	1 " "	25000
	7 " "	20000
	3 " "	15000
	31 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	432 " "	2000
	763 " "	1000
	1238 " "	500
90 " "	300	
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000	

Nyuítsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek
egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztály-sorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre
50,000 pénznyeremény

jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel húzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ilyen nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 v. 150 kor.
egy negyed (1/4) " — 150 v. 3— kor.
egy fél (1/2) " — 3— v. 6— kor.
egy egész (1) " — 6— v. 12— kor.
utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 28-ig

kérünk hozzájuk beküldeni.

Török A. és Tsa.

Bankház

BUDAPEST, V., Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereményt fztünk már k
vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbe
lül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA főelárusítók Budapest

Kérek részemre.....I. osztályu m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....kor összegben } utánvételezni kérem }
póstautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő

Pontos cím

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi
Minister ur ^{94.366.}/_{1899.} szám a. kelt magas rendelete folytán
értesítjük az ország összes tanügyi hatóságait, miszerint a

HYGIEIA pormentesítő vállalat,

illetve a valódi amerikai **DUSTLESS**
főraktára:

Ipolyság és környéke részére

Rumann Lajos

fűszer- és csemege áru üzletében van
Ipolyságon.

7-10*